

POORTERE, Albert (ook: Albrecht of Berten)
de (Waterland 24 oktober 1914 – Drongen 18 sep-
tember 1983).

Studeerde Romaanse filologie te Gent (1932-1936)
en ontplooiide tegelijk een drukke activiteit in het
verenigings- en cultuurleven van Eeklo, met name
als bezieler van de katholieke jeugdbeweging, be-
stuurslid van het lokale Davidsfonds en hoofdre-

dacteur van het Vlaams-nationalistische culturele tijdschrift *Storm* (1936-1937). In 1937 werd De Poortere atheneumleraar te Mechelen, waar hij bestuurslid werd van de **Volksuniversiteit Herman van den Reeck**. Niet alleen in zijn organisatorische activiteiten, maar ook in zijn gevarieerde publicaties uit de vooroorlogse periode valt een verschuiving op van een traditionalistisch katholiek naar een antidemocratisch en Vlaams-nationalistisch engagement. Na brochures over de katholieke jeugdbeweging (1934) en over Sint-Franciscus in de kunst (1935), en artikels over Franse literatuur in *De Standaard* (1935) en in *Prisma* (1936), liet hij in 1937 een essay verschijnen over Jan F. Willems. Ook met problemen van 'volkse' kunst en opvoeding hield hij zich bezig, onder meer in tijdschriften als *Arbeidsorde* (1938-1939) en *Nieuw Vlaanderen* (1937-1939). In laatstgenoemd weekblad hield hij ook pleidooien voor een rechtse frontvorming en een corporatistische maatschappij (**corporatisme**).

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werkte De Poortere zich in snel tempo op tot een van de belangrijkste leiders van de 'culturele ordening' in Vlaanderen. Samen met Filip de Pillecyn en Frans Haepers richtte hij de Vlaamsche Werkgemeenschap **Volk en Kunst** op. Omwille van zijn engagement in het **Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV)** kwam hij in aanvaring met de DeVlag-gezinde Haepers en moest hij Volk en Kunst in 1943 verlaten.

In oktober 1941 werd De Poortere als niet-raadslid schepen van onderwijs en schone kunsten te Mechelen en op het einde van datzelfde jaar ook leider van het nieuwe Departement Cultuur van het VNV-hoofdkwartier. In die hoedanigheid speelde hij een belangrijke rol bij de creatie van de Provinciale Cultuurdiensten in de loop van 1942 en van de Interprovinciale Cultuurdienst in 1943. Nog in 1943 werd hij door de Provinciale Cultuurdienst erkend als "leider van het cultuurleven van de Provincie Antwerpen". In de Provinciale Cultuurdiensten verzette hij zich weliswaar tegen de stijgende invloed van de DeVlag op de Nationale Cultuurdagen te Mechelen, maar anderzijds brachten zijn functies in het culturele leven hem in nauw contact met de bezetter.

De Poortere publiceerde tijdens de oorlog artikels in *Volk en Staat*, *Volk en Kultuur*, *Volkskamp*, *De Nationaal-Socialist* en *Hamer*, alsook enkele essays over Vlaamse kunstenaars. Na ten gevolge van de naoorlogse berechting een tijdlang in de gevangenis te hebben doorgebracht (**repressie**), keerde hij terug in 1950 naar Eeklo, waar hij artistiek adviseur werd van de kunstkring Beatrijs. In de jaren 1970 liet hij nog enkele korte monografieën verschijnen over hoofdzakelijk Oost-Vlaamse kunstenaars.

WERKEN: Artikelen in *Volk en Staat*; *Volk en Kultuur*; *Volkskamp*; *De Nationaal-Socialist*; *Hamer*; – Jan F. Willems. Een bijdrage tot de ideologie van de Vlaamsche Beweging, 1937; – Kunstenaar en Volk, 1938; – Een nationale cultuurpolitiek tijdens de bezetting, onuitgegeven document, 1950.

LITERATUUR: L. Laureyssens, *Cultuurleven en Cultuurbeleid tijdens het Duitse bezettingsregime*, een verkennend en vergelijkend onderzoek van de Antwerpse casus, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1983; – L. Wils, *Honderd jaar Vlaamse Beweging*, III, 1989; – S. Deboosere, *Mechelen in de tweede wereldoorlog*, 1990; – H. van de Vijver, *Het cultureel leven tijdens de bezetting* (*België in de Tweede Wereldoorlog*, nr. 8, 1990); – B. de Wever, *Greep naar de macht. Vlaams-Nationalisme en Nieuwe Orde. Het VNV 1933-1945*, 1994; – L. Missinne, *Kunst en Leven, een wankel evenwicht. Ethiek en esthetiek. Prozaopvattingen in Vlaamse tijdschriften en weekbladen tijdens het Interbellum (1927-1940)*, 1994.

MARNIX BEYEN